

mentale Forandringer, det indeholder, bønder enten i den historiske Udvikling eller i hele den økonomiske Udvikling, vi har gennemgaaet. Det eneste, man kunde sige er et radikalt Skridt i disse Forandringer, er det, at Forslaget indeholder Kvindernes Valgret. Her synes der at være gjort et ganske radikalt Skridt, idet det her drejer sig om lige med det samme at skabe henved en halv Million nye Vælgere. Men heller ikke dette Skridt er radikalt, det har sin Grund i Udviklingen. Med det samme jeg taler om den Sag, maa jeg maaske sige, at ogsaa mod dette Spørgsmaal løftede der sig i sin Tid Røster som den, der nu fremkom: Frygt for, at det aldeles ikke lod sig gøre at give Kvinderne Valgret. Man betragtede det simpelthen som en Umulighed. I den grundlovgivende Rigsforsamling udtalte bl. a. Algreen Ussing, da der var Tale om almindelig Stemmeret og om, hvorledes dette Spørgsmaal skulde opfattes: »Hvorledes man end opfatter dette Begreb, maa der fra Stemmeretten altid udelukkes Børn, umyndige, Fruentimere og Forbrydere«. Saa stærkt og saa umuligt syntes man den Gang, det var, at man end ikke undsaa sig for at sætte Kvinden i et saadant Selskab, som jeg her har nævnt. Man maa for Resten undre sig over, at den Mand turde komme hjem til sin Kone efter dette, men det blev jo hans Sag. Senere hen ændredes Forholdene noget, og Udviklingen skred fremad, saaledes at Kvinden kom og gjorde sine Krav gældende paa Ligestilling i politisk Henseende, paa Menneskeret, og det gik ikke an siden hen at afvise det saa brutalt, som det blev afvist den Gang. Man vil erindre, at saa sent som i 1888 var denne Sag for i Landstinget og blev afvist med en motiveret Dagsorden. Ordføreren for Lovforslaget var Carl Ploug. Han søger først paa sædvanlig Skaaltalermaner at rose Kvinden en hel Del. Han taler om hendes Følelsesliv og paa en noget forblømt Maade taler han om, at hendes Evner vel ikke er saa gode som Mandens, men saa siger han bl. a. — det er kun ganske faa Ord, som jeg vil tillade mig at

oplæse: »Det vil jeg hellere udtrykke saaledes, at Kvinden har de samme Evner som Manden, men hun har dem noget anderledes fordelte, og for ikke at komme ind i Vidtløftigheder, som ikke høre hid, skal jeg blot sige, at efter min Mening er Hovedforskellen mellem Kvinden og Manden den, at hos hende er Følelseslivet og hos ham Forstandslivet stærkest — det er Hovedforskellen. Andre Forskelligheder skal jeg, som sagt, ikke komme ind paa.« Senere hen udtaler han om Kvinden, at han ikke tror, hun egner sig til politisk Virksomhed, thi »dersom der kommer stærkt bevægede Øjeblikke, tror jeg, at Kvindens Ophidselse baade er stærkere og vanskeligere at dæmpe end Mændenes, og da kommer man mindre let til den rolige Overvejelse«. Men Resultatet af alt dette blev dog til Slut, at man her i Landstinget den 10. Februar 1888 afviste Lovforslaget om Kvinders Valgret med en motiveret Dagsorden, der lød saaledes: »Da Landstinget formener, at det hverken vil være i Samfundets eller i Kvindernes Interesse, at der tildeles disse Valgret, gaar det over til næste Sag paa Dagsordenen.« Denne Dagsorden blev vedtaget med 34 Stemmer mod 13. Man ser her altsaa ganske det samme Tilfælde, at man stiller sig imod Udviklingen, og at Udviklingen trods dette gaar sin Gang. Nu er vi jo her, kan man sige, for saa vidt enige om, at Kvinden bør have Valgret, og det er ogsaa en Følge af Udviklingen, idet hun allerede har faaet Valgret til Kommunerne, og det vides ikke, at hun paa nogen Maade har misbrugt denne—«

Lovforslagets Overgang til anden Behandling vedtoges uden Afstemning, hvorpaa det sendtes i et Udvalg, bestaaende af følgende 15 Medlemmer:

Bramsen, Brandes, Broberg, Dalsgaard, Hage, N. Hansen, Holstein-Holsteinborg, Harald Jensen, Johnsen, Nordby, J. Pedersen, Piper, Niels Rasmussen, Rotibøll og Enge-vold Sørensen.

Resolutionen fra Aarhus.

DET forekommer mig ret besynderligt, at Kvinderne paa dette Tidspunkt kan tænke paa at lave Resolutioner gaaende ud paa at faa en ny Valgmaade til den grundlovgivende Rigsforsamling. Vilde det ikke være mest hensigtsmæssigt, om vi ventede en Tid endnu for at se, om vi faar den bebudede Valgret; thi naar Frk. Hulda Pedersen er klar over, at den i Tinget er behandlet med Ligeegyldighed og modtaget med Lunkenhed, saa synes jeg der er al Grund til at være lidt varmere med at stille yderligere Krav.

Jeg har den Mening, at baade Frk. Pedersen og alle vi andre kan være tilfredse, hvis vi naar at faa Valgretten, og vi kan vel tilføje, at skulde det virkelig ske, at den blev til Lov i 1913, er det vist nær ved, at det kommer bag paa os alle; thi saa hurtig var der vel ingen der anede det vilde gaa; men — lad os da være lidt forsigtige og ikke ved ufornuftige Resolutioner forkvakle vor egen Sag. Thi som Fru Rambusch skriver, der er intet politisk Parti, der mener at faa hverken Fordel eller Tab, fordi Kvinderne kommer med i Korpset; det maa antages at være en ren Retfærdighedsfølelse, der bærer Kravet frem.

Hvis Frk. Pedersen tror, at vi straks, naar vi kommer med i Arbejdet, skal kunne omforme hele Samfundet, saa maa man lade hende — hun tror ikke lidt om Kvinderne. Jeg tror, vi foreløbig vil gøre klogest i at stille os i Mændenes Rækker, i de Partier vi mener at tilhøre, og derigennem øve vor Indflydelse paa Arbejdet. Kvinder og Mænd kan sikkert supplere hinanden udmærket i det offentlige Liv, selv om vi vedblivende opretholder forskellige politiske Partier, hvilket vi heller aldrig kommer uden om, selv om Kvinderne faar Valgret. Der vil alle Dage blive baade Partier og Stridigheder af forskellig Art, som vi Kvinder kommer til at bøje os for og tage Stilling til, og netop det synes jeg er godt, at man ved, hvor man kan finde enhver Kvinde eller Mand.